

Kouluterveyskyselyn tulosten kooste 2023

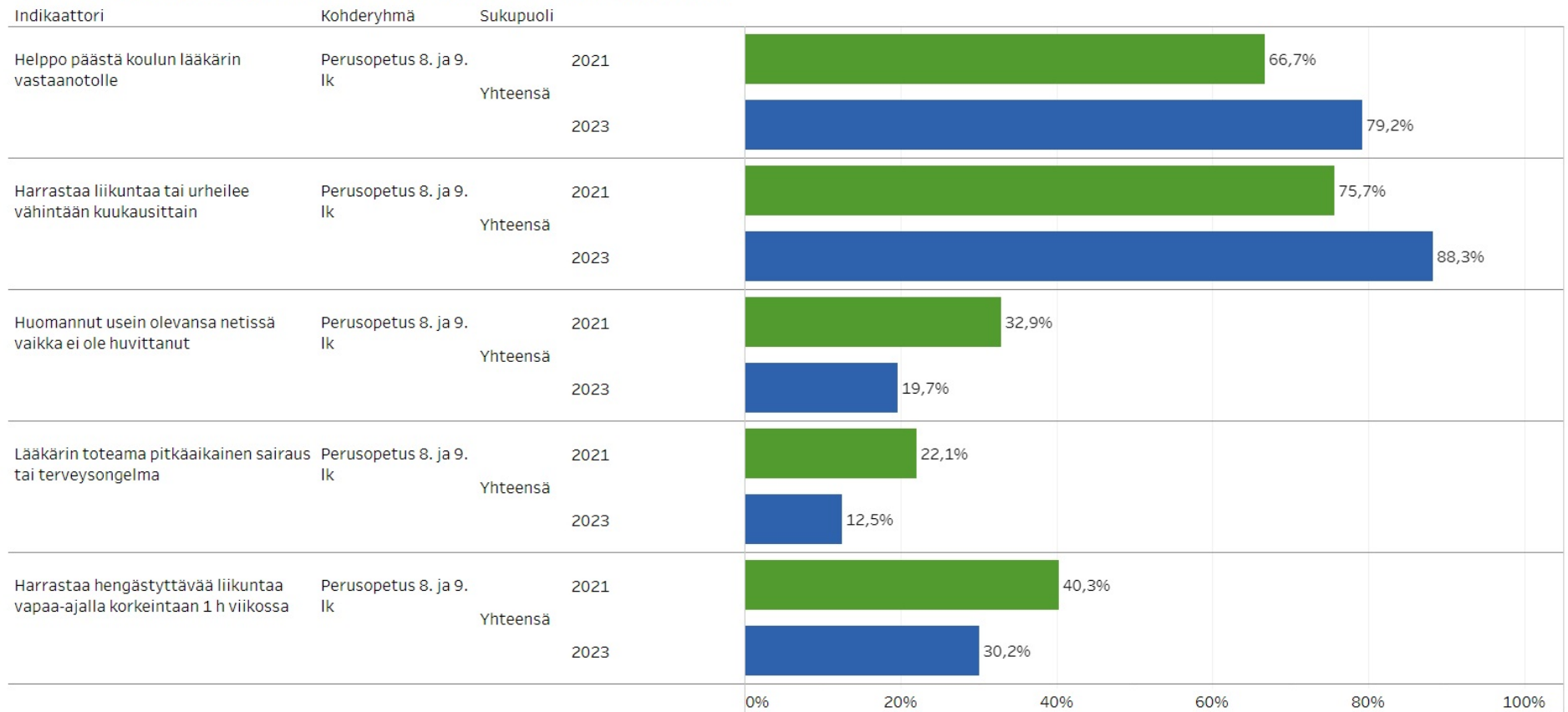
Kouluterveyskyselyä on toteutettu 1990-luvun lopulta alkaen. Aluksi mukana ovat olleet perusopetuksen viimeiset luokat ja otanta on laajentunut koskemaan toista astetta sekä vuodesta 2017 alkaen myös perusopetuksen luokat 4. ja 5. ovat olleet mukana. Kysely toteutetaan keväisin ja opetuksen järjestäjät sekä koulut saavat tulokset tietoonsa syyskuun lopulla seuraavana syksynä. Kouluterveyskyselyn tuloksia käytetään valtakunnan tasolla toimenpiteiden suunnittelun tietopohjana. Tulosten vertailtavuus maan tasolla on kysymysten ollessa samoja melko hyvä. Kuntien tasolla kouluterveyskyselyn tuloksia sisältyy hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimeen sekä niitä käytetään myös kuntien hyvinvointisuunnitelmien ja -kertomusten tietopohjana.

Kouluterveyskyselyn tuloksia esitellään hyvinvointi- ja sivistyslautakunnassa marraskuussa. Lisäksi tuloskooste käsitellään koulujen opiskeluhuoltoryhmissä. Keskeisten tulosten läpikäynti on tarpeen myös nuorisovaltuustossa sekä perhekeskuksen toimijoiden yhteistyössä.

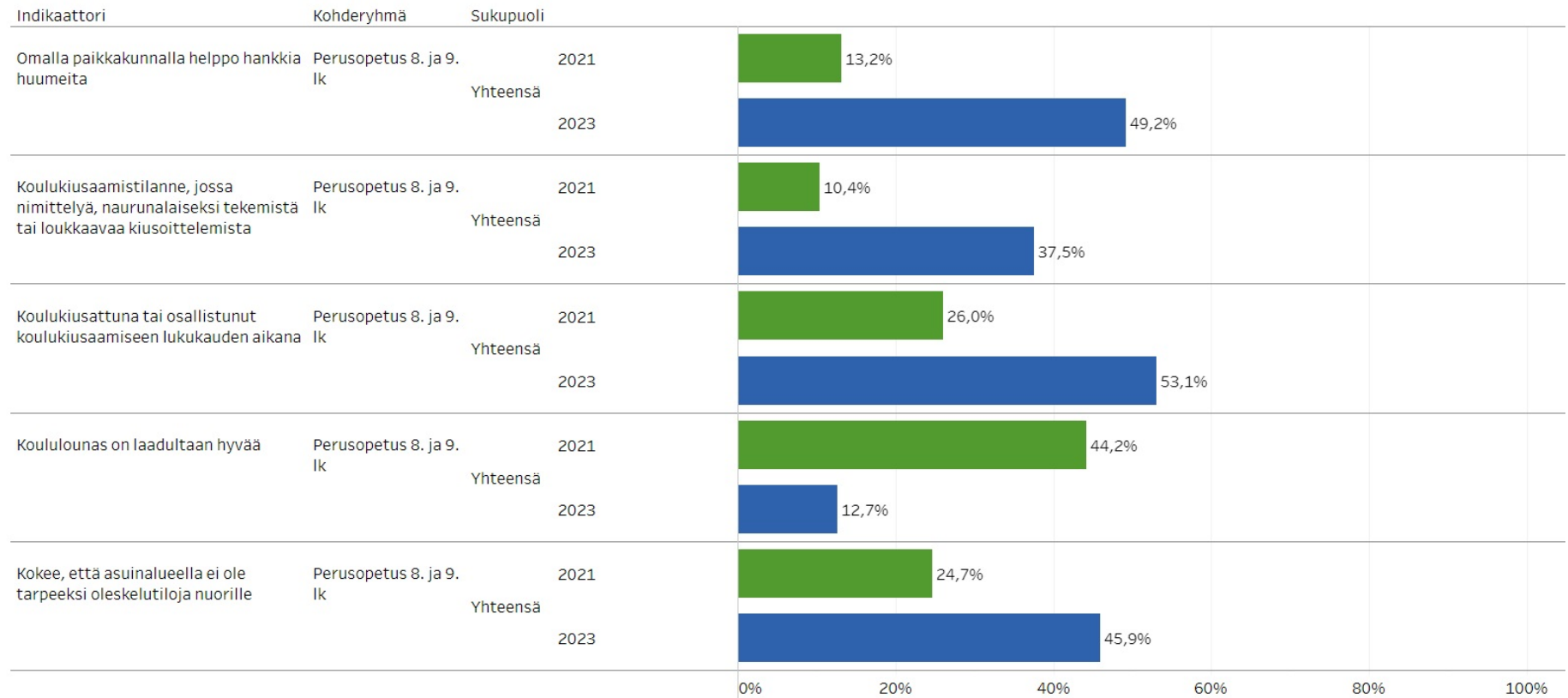
THL:n tuloskoosteissa on mahdollista hakea oman alueen vahvuuksia ja kehittämiskohteita. On myös tarpeen vertailla tärkeiksi todettujen indikaattoreiden kehitystä edellisiin mittauksiin. Tällainen vertailu on mahdollista saada myös sotkanet -tilastopalvelusta. Tämä vertailu sisältyy tähän raporttiin.

TULOSKOOSTE. VAHVUUDET JA HAASTEET 8.-9. LK

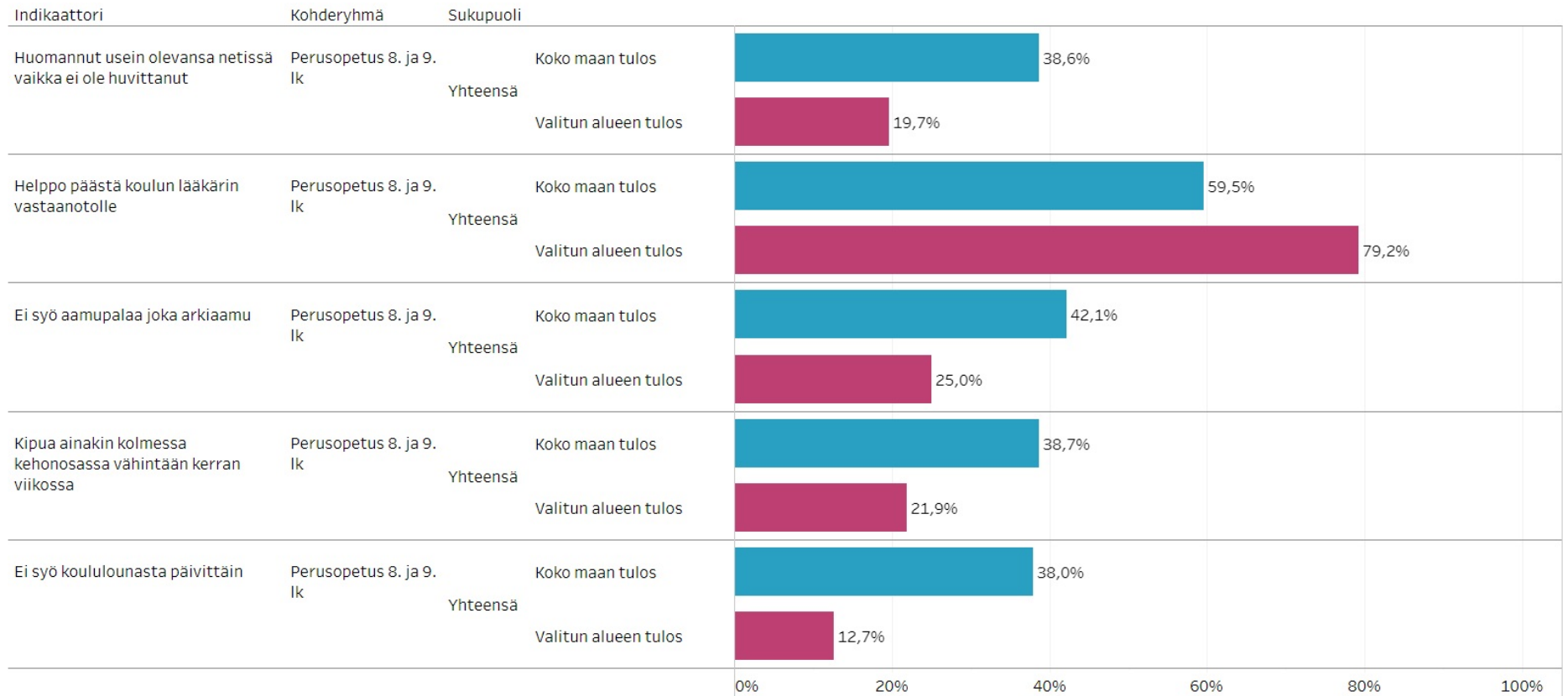
Viisi myönteisintä tulosta suhteessa aiempaan tiedonkeruuseen, Joutsa

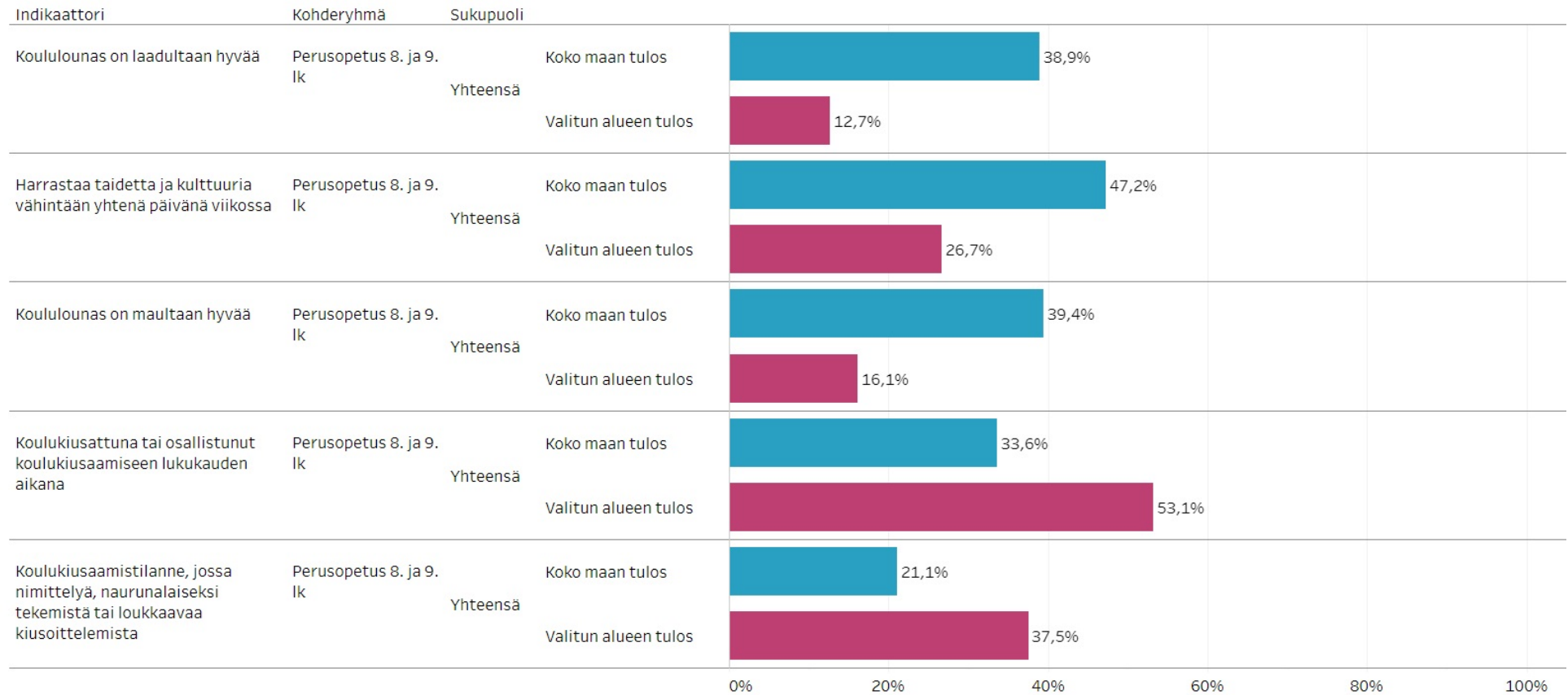
Viisi huolestuttavinta tulosta suhteessa aiempaan tiedonkeruuseen, Joutsa

Viisi myönteisintä tulosta suhteessa koko maan tulokseen, Joutsa

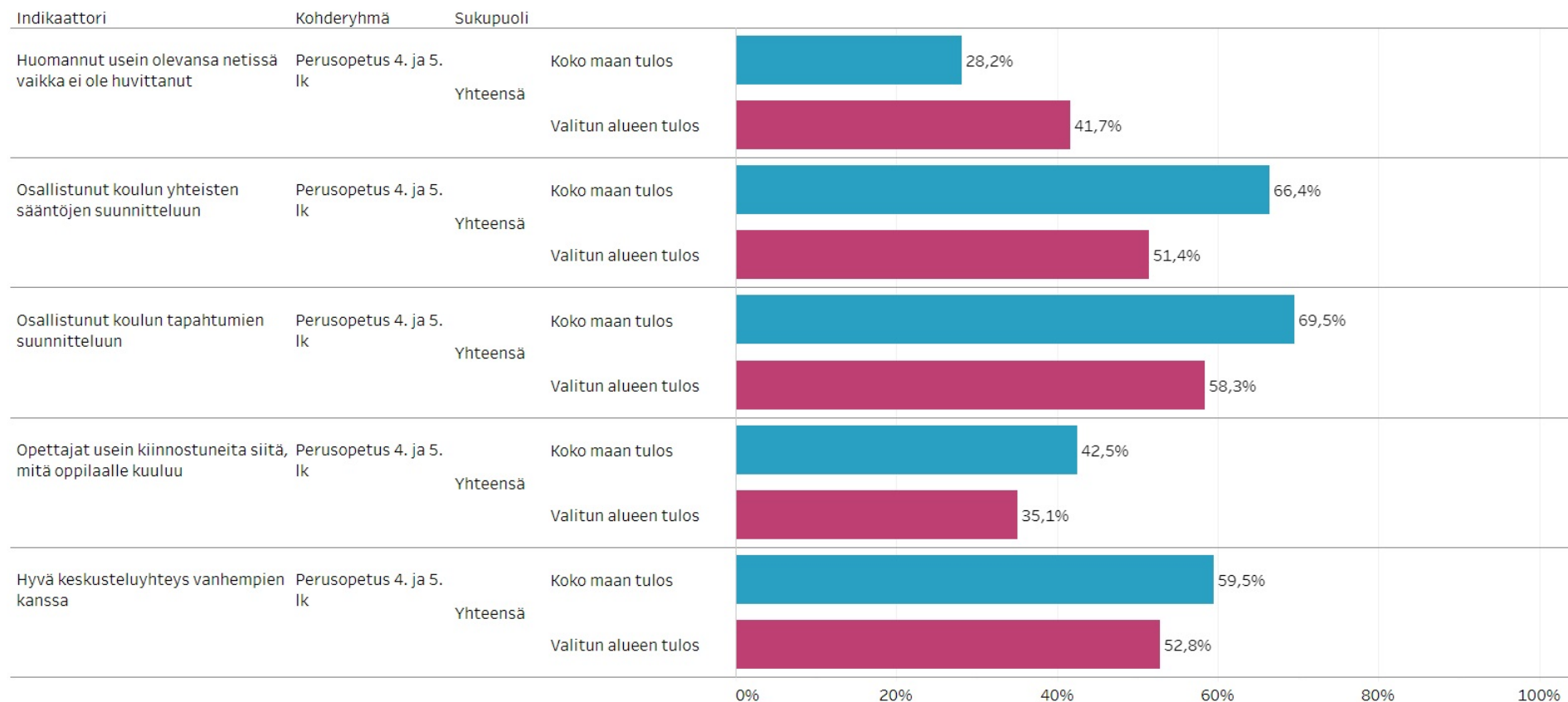
Viisi huolestuttavinta tulosta suhteessa koko maan tulokseen, Joutsa

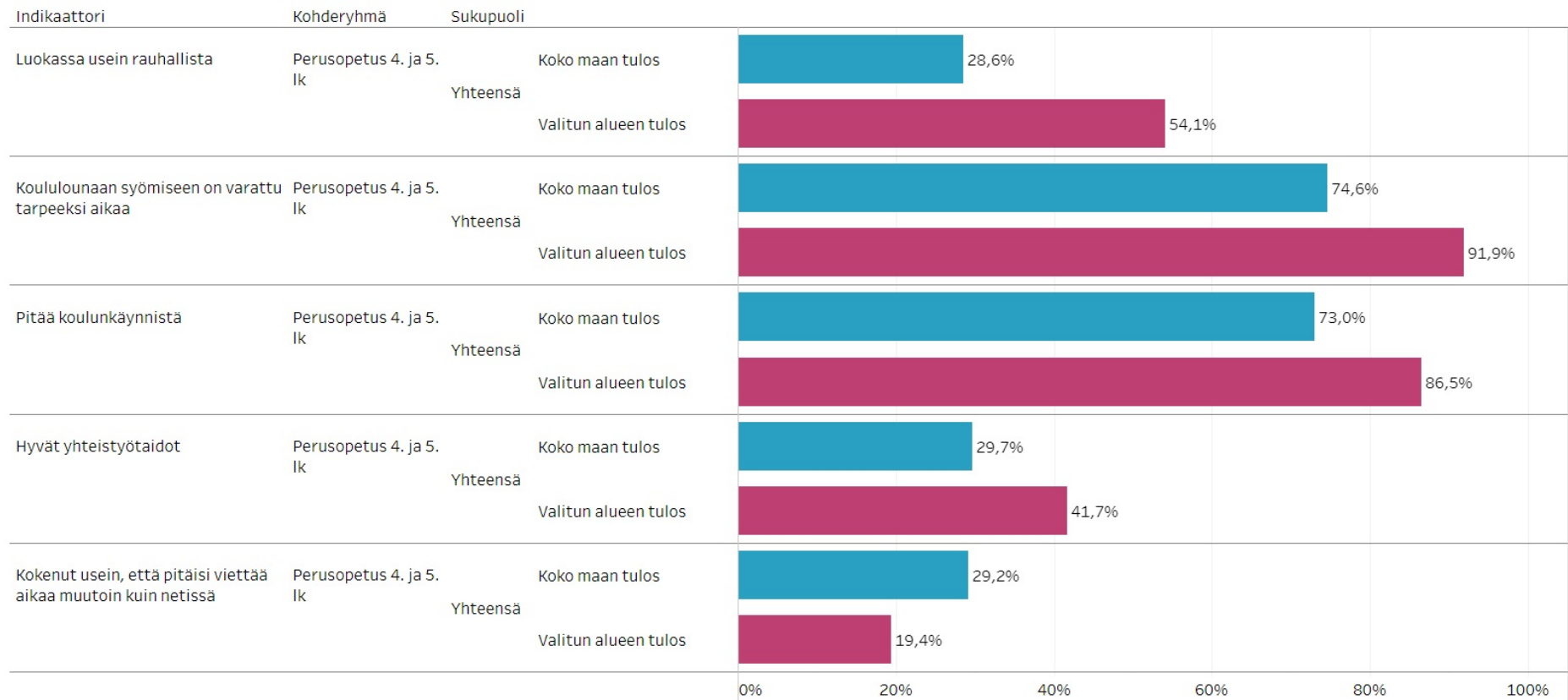
Huomioita koskien 8.-9.-luokkien vastauksia: Huomiota herättää vertailu haasteista. Kouluruokaa ja kiusaamista koskeva heikentynyt tulos on otettava keskusteluun. Yhtenäiskoulun opiskeluhoitoryhmässä on asiaa jo käsitelty ja sovittu aiheita lähiaikojen teemapäiviin. Myönteisissä tuloksissa vahvistuu käsitys, että Joutsassa opiskeluhoillon resurssit ja palveluihin pääsy ovat näyttäneet olleen hyvällä tasolla. Kouluruokaa arvioista huolimatta kuitenkin edelleen syödään ja myös aamupalan syöminen on yleisempää kuin maassa keskimäärin. Vastaukset heijastelevat vuoden 2023 aikana esillä olleita keskusteluita, kuten nuorten harrastustilojen koettua tarvetta. Käsitys huumausaineiden hankinnan helppoudesta on huomiota herättävä. Onko kyse oletuksesta, vai onko kyseessä todellisuudessa tiedossa olevat hankintamahdollisuudet?

TULOSKOOSTE. VAHVUUDET JA HAASTEET 4.-5. LK

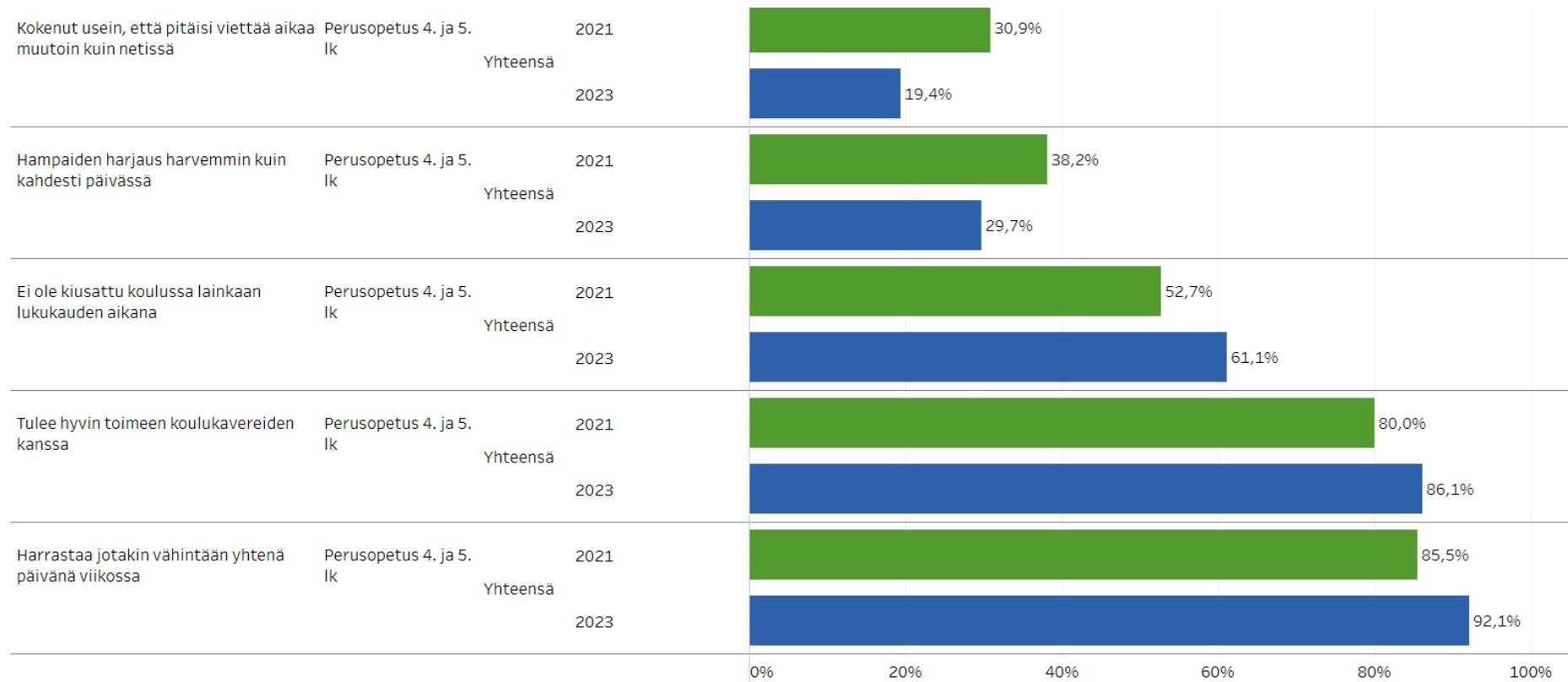
Viisi huolestuttavinta tulosta suhteessa koko maan tulokseen, Joutsa

Viisi myönteisintä tulosta suhteessa koko maan tulokseen, Joutsa

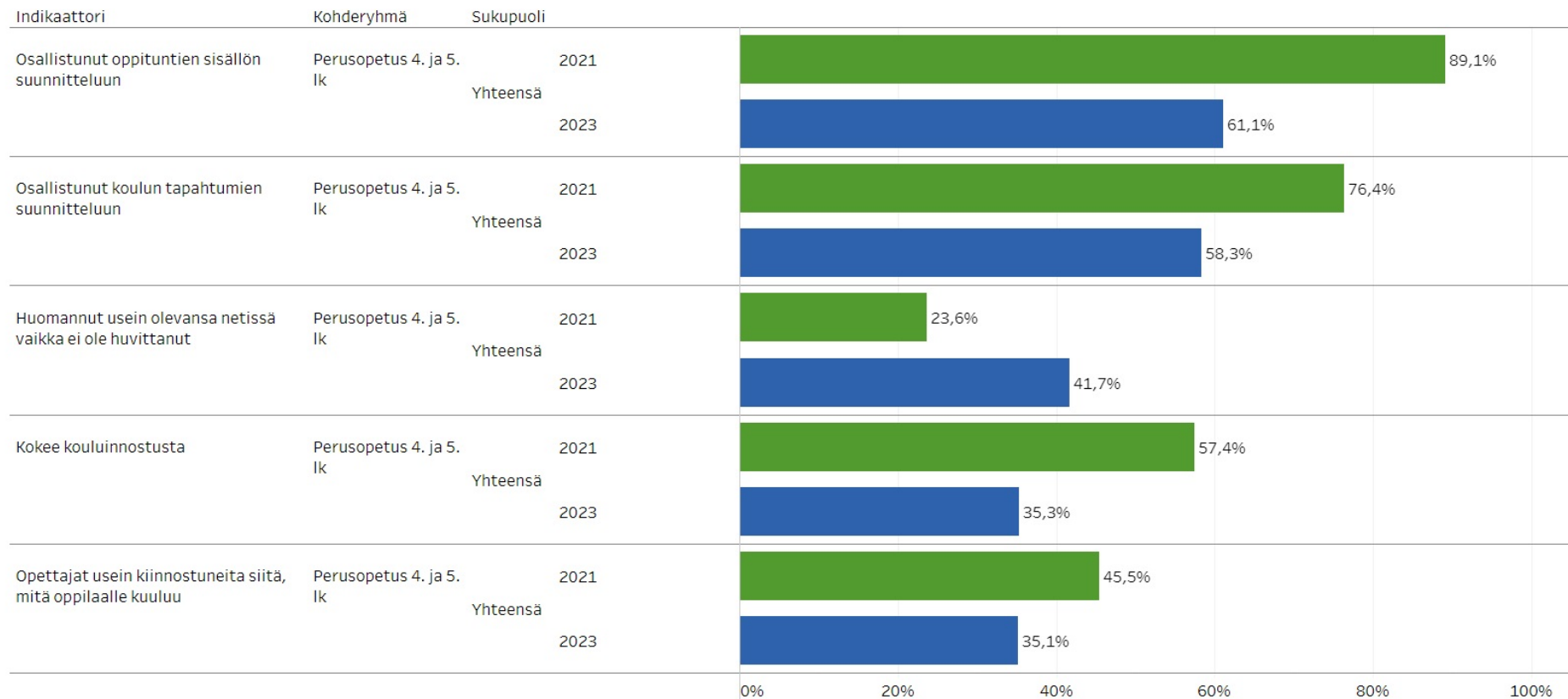

Viisi myönteisintä muutosta verrattuna edelliseen kyselyyn

Viisi huolestuttavinta tulosta suhteessa aiempaan tiedonkeruuseen, Joutsa

Havainnot 4.-5. -luokkien vastauksista:

Myönteistä näyttävät olevan terveystottumukset, kuten hampaiden harjaus sekä harrastaminen. Opiskeluympäristö on rauhallinen eikä alaluokilla ole ollut kiusaamisen kokemusta yleisesti. Huolenaiheina ovat heikentynyt kouluinnostus sekä kokemus siitä, että netissä oleminen on ollut liiallista. Osallisuus koulutyöhön on myös heikentynyt kuten kuulluksi tuleminen kokemus, joka heijastuu sekä kotona, että koulussa.

Näistä helpommin on kehitettävissä oppilaiden osallistaminen koulutyön suunnitteluun. Kotona on tarpeen seurata lasten puhelimen käyttöä sekä peliaikaa. Kyseessä on koko maata koskeva asia, jossa kokemukset vaihtelevat kyselyittäin ja alueittain melko vähän.

Sotkanet -palvelusta poimittuja indikaattoreita kouluterveyskyselystä Joutsan osalta. Taulukkoon koottu indikaattorit, joissa vertailukelpoisia tuloksia vähintään kahdesta kyselystä ajanjaksolla

Kouluterveyskysely SOTKANetissä 2019-2023 (Joutsan tuloksia)	2019	2021	2023
Ei koe olevansa tärkeä osa koulu- eikä luokkayhteisöä, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)	11,5	8	17,5
Ei syö aamupalaa joka arkiamu, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)	19,4	28,3	29,7
Ei syö aamupalaa joka arkiamu, % 8. ja 9. luokan oppilaista	32,3	31,6	25
Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista	12,9	17,1	12,7
Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista	13,3	6,5	12,5
Erittäin heikko osallisuuden kokemus, % 8. ja 9. luokan oppilaista		8,1	12,3
Hampaiden harjaus harvemmin kuin kahdesti päivässä, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)	35,3	38,2	29,7
Hampaiden harjaus harvemmin kuin kahdesti päivässä, % 8. ja 9. luokan oppilaista	59,7	49,4	45,3
Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista	30,6	40,3	30,2
Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2019-)	98,4	91,9	98,4
Harrastaa jotakin vähintään yhtenä päivänä viikossa, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2019-)	84,1	85,5	92,1
Harrastaa taidetta ja kulttuuria vähintään yhtenä päivänä viikossa, % 4. ja 5. luokan oppilaista	78,3	83,6	81,1
Harrastaa taidetta ja kulttuuria vähintään yhtenä päivänä viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista	40	37,8	26,7
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinutuotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)	4,8	10,4	7,8
Hyvät vaikutusmahdollisuudet koulussa, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)	16,7	10,7	12,7
Keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa, % 8. ja 9. luokan oppilaista	8,3	9,3	1,7
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista	8,2	14,3	10,9
Kokee koulu-uupumusta, % 4. ja 5. luokan oppilaista (alkaen 2021)		14,5	13,9
Kokee kouluinnostusta, % 4. ja 5. luokan oppilaista (alkaen 2021)		57,4	35,3
Kokee kouluinnostusta, % 8. ja 9. luokan oppilaista (alkaen 2021)		13,2	15,9
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista	10	19,5	25,4
Kokeillut kannabista vähintään kaksi kertaa, % 8. ja 9. luokan oppilaista	6,6	6,5	7,9
Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, % 8. ja 9. luokan oppilaista	11,5	6,5	11,3
Kokenut fyysistä uhkaa vuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista	14,8	16,4	29,5
Kokenut häiritsevää seksuaalista ehdottelua tai ahdistelua vuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2019-)	21	24	29,7
Kokenut seksuaalista häirintää koulussa vuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)	9,7	6,7	11,1

Kokenut seksuaalista kommentointia, ehdottelua, viestittelyä tai kuvamateriaalin näyttämistä vuoden aikana, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2019-)	6		13,5
Kokenut seksuaaliväkivaltaa vuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2019-)		6,7	7,8
Kokenut syrjintää koulussa tai vapaa-ajalla, % 8. ja 9. luokan oppilaista (alkaen 2021)		21,6	33,3
Kokenut vanhempien tai muiden huoltajien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2019-)	11,6	9,1	13,5
Kokenut vanhempien tai muiden huoltajien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2019-)	12,9	4	8,1
Kokenut vanhempien tai muiden huoltajien aikuisten henkistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2019-)	14,5	23,6	27
Kokenut vanhempien tai muiden huoltajien aikuisten henkistä väkivaltaa vuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2019-)	21	21,3	17,7
Koulu-uupumus, % 8. ja 9. luokan oppilaista	13,1	9,1	15,9
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista	4,8	3,9	15,6
Käynyt koulukuraattorilla lukuvuoden aikana, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)	20,6		18,9
Käynyt koulukuraattorilla lukuvuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)		9,5	14,5
Käynyt koulupsykologilla lukuvuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)		8	19,4
Käynyt kouluterveydenhoitajalla muuten kuin terveystarkastuksessa lukuvuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)	34,5	41,3	28,6
Käynyt kouluterveydenhoitajalla vähintään 2 kertaa lukuvuoden aikana, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)	57,4	34,5	40,5
Käyttää alkoholia viikoittain, % 8. ja 9. luokan oppilaista	6,7	4	3,2
Käyttää päivittäin jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)	6,5	13	7,8
Käyttää sähkösavukkeita päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista	3,2	2,6	4,7
Lapsen ja vanhemman välinen vuorovaikutus avointa, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)	71,6	73,6	73
Luokassa uskaltaa sanoa mielipiteensä, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)	50,7	56,4	54,1
Luvattomia poissaoloja vähintään viikoittain, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)	1,6		1,6
Mahdollisuus keskustella koulussa aikuisen kanssa mieltä painavista asioista, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)	68,1	70,9	65,8
Mahdollisuus keskustella koulussa aikuisen kanssa mieltä painavista asioista, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2019-)	44,3	50,7	58,3
Mielialaan liittyviä ongelmia kahden viime viikon aikana, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)	17,9	22,2	25,7
Niukasti hedelmiä, marjoja ja kasviksia syövät nuoret, % 8. ja 9. luokan oppilaista			95,2
Nukkuu arkisin alle 8 tuntia, % 8. ja 9. luokan oppilaista	32,3	27,3	20,3
Nuuskaa päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista	3,3	3,9	3,2
Omalla paikkakunnalla helppo hankkia huumeita, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)	45,2	13,2	49,2
Ongelmia oppimisyhteisön ilmapiirissä, % 8. ja 9. luokan oppilaista	9,8	4,1	9,7
Opettajalta saatu välittävä ja oikeudenmukainen kohtelu, % 8. ja 9. luokan oppilaista	53,2	62,2	44,4

Opettajat eivät ole kiinnostuneita oppilaan kuulumisista, % 8. ja 9. luokan oppilaista	40,3	29,7	46
Opettajat eivät rohkaise mielipiteen ilmaisuun oppitunnilla, % 8. ja 9. luokan oppilaista	29	13	28,1
Opettajat usein kiinnostuneita siitä, mitä oppilaalle kuuluu, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)	49,3	45,5	35,1
Oppilaitoksen fyysiset työolot häirinneet opiskelua, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)	12,9		20,3
Osallistunut koulukiusaamiseen vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista	4,8	2,6	4,7
Pelaa rahapelejä viikoittain, % 8. ja 9. luokan oppilaista	5	4,1	8,6
Perheen koettu taloudellinen tilanne kohtalainen tai sitä huonompi, % 8. ja 9. luokan oppilaista	23	23,3	38,7
Pitää koulunkäynnistä, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)	87	92,6	86,5
Pitää koulunkäynnistä, % 8. ja 9. luokan oppilaista	69,4	61,8	51,7
Raittius, % 8. ja 9. luokan oppilaista	51,7	58,7	58,1
Sukupuoliyhdyntäessä olleet, % 8. ja 9. luokan oppilaista	18,3	21,3	22,2
Tapaturma koulussa tai koulumatkalla lukuvuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista	24,2	24	25,4
Terveystarkastus oli yksilöllinen ja keskusteleva, % 8. ja 9. luokan oppilaista (alkaen 2023)			71,9
Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % 8. ja 9. luokan oppilaista	8,2	9,3	3,3
Tuntee itsensä yksinäiseksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)	9,8	18,2	10,9
Tupakoi päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista	4,8	11,8	4,9
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)	91,3	87	89,2
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)	76,7	72	75,8
Vaikeuksia oppimistaidoissa, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)	26,2	26,3	45,2
Vanhemman liiallinen alkoholinkäyttö aiheuttanut haittaa, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)	6,6	4	6,6
Vähintään kaksi viikkoa kestänyt masennusoireilu, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)	19,4	15,6	12,5
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)	37,7	49,1	44,7
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)	25,8	23,4	25,4
Vähintään yksi vanhemmista työttömänä, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)		32,9	32,3
Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista	27,1	19,7	21,3